

Сучасний стан та проблеми розвитку інноваційної активності в Україні

Ревуцька А.О., к.е.н., доцент

Уманський національний університет садівництва

З поміж багатьох країн, Україна – одна з країн, яка заявила про важливість впровадження інновацій для вирішення пріоритетних соціально-економічних проблем країни. Інновації в соціально-економічній системі – це спосіб більш ефективно використовувати ресурси. Загалом, суть інноваційних процесів, що відбуваються в будь-якій складній виробничо-економічній системі, полягає в прогресивному, якісно новому підході, який постійно відбувається у часі та просторі та сприяє кращій якості життя, забезпечуючи його високий рівень; це система узгоджених заходів, в результаті якої інновація переходить від ідеї до конкретного продукту, технології, структури чи послуги та поширюється в економічній практиці та соціальній діяльності.

Глобалізація та сучасні комунікаційні технології створюють можливості для існування та розвитку успішних інноваційних підприємств та кластерів, незалежно від рівня технологічної відсталості, низької купівельної спроможності споживачів та регіональної віддаленості та інтеграцію в міжнародні ланцюжки створення доданої цінності. Саме вказані процеси, позитивно вплине на розвиток багатьох галузей економіки та створить додаткові можливості для місцевого малого та середнього бізнесу. Крім того, інновації мають властивість масштабуватись, що сприятиме виходу інноваційно-активних підприємств в Україні на міжнародні ринки інноваційних продуктів та забезпечить сталий конкурентоспроможний розвиток економіки держави в цілому [1].

Багато експертів характеризують сучасний стан інновацій в Україні як такий, що знаходиться в стані кризи та є невідповідним сучасному рівню інноваційних процесів у промислово розвинених країнах. Україна наразі представлена у кількох міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал країни, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність, зокрема в таких:

- Глобальний індекс інновацій Global Innovation Index 2019 – 47 місце серед 127 досліджуваних країн (2019 р.). у 2019 р. спостерігається незначне підвищення рейтингових позицій (50 місцеу 2018 році) за 10-ма складниками (інститути; інфраструктура; макроекономічне середовище; навички і вміння; ефективність товарних ринків; ефективність ринку праці; впровадження ІКТ; емність ринку; розвиток бізнесу; інноваційна спроможність) [2].

- Індекс інноваційного розвитку агентства Bloomberg. Досліджуючи рейтинг інноваційних економік у 2020 році, складеному Bloomberg, можемо спостерігати наступне: Україна понизила свої позиції на 3 пункти, порівнюючи з минулим роком. Про це свідчать результати щорічного опитування Bloomberg Innovation Index - 2020. Україна отримала найнижчий бал у позиціях «інтенсивна високо технологічність» та «патентна діяльність» [3].

- Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів (Global Talent Competitiveness Index) – 66 місце серед 132 досліджуваних країн (2020 р.). Стосовно показників, які характеризують технологічний рівень України, то вони враховані в критерії «глобальні знання», який включає в себе навички високого рівня і вплив таланту [4].

Аналіз позиції України в міжнародних рейтингах дозволяє зробити висновки щодо загальної тенденції зниження інноваційної активності України в порівнянні з розвиненими країнами. Водночас, на думку міжнародних експертів, основними конкурентними перевагами України на світовій арені останніх років, її сильними сторонами є результати знань та досліджень, продукти інтелектуального капіталу. Для посилення інноваційної діяльності Україні необхідно провадити відповідну державну політику, спрямовану на організацію саме науковій інноваційних досліджень відповідно до міжнародних стандартів та підвищити витрати на наукові розробки, нові технології для досягнення тих норм, які прийнятні у світових практиках. Проблеми інноваційної активності українських підприємств слід вирішувати за такими напрямками: активізація інновацій через розробку та реалізацію національної інноваційної політики, спрямованої на активізацію інновацій як пріоритет загальної стратегії соціально-

економічного розвитку держави; створення сприятливих інституційних умов для інновацій у країні; впровадження ефективної юридичної підтримки інноваційної діяльності підприємств; вдосконалення механізмів фінансування інновацій; захист національного ринку, стимулювання його розвитку та інфраструктури, запровадження ефективних механізмів стимулювання інновацій; створення умов для українських підприємств для можливості експорту своєї продукції на зовнішні ринки, підтримка здорової конкуренції на внутрішньому ринку, що стимулюватиме підприємства до генерування інновацій; створення умов для співпраці та злиття малих та великих підприємств; підтримка провідних великих підприємств та асоціацій, здатних реалізовувати національні інноваційні стратегії; розвиток науково-промислового співробітництва, венчурного бізнесу, промислової та фінансової інтеграції, у тому числі на міжнародному рівні; забезпечення тісної інтеграції виробництва, фінансів, науки, освіти з метою забезпечення прогресивного розвитку науки і техніки; зниження вартості кредитних ресурсів (пільгові позики), що є одним із важливих джерел фінансування інновацій; підтримка розвитку людського капіталу тощо.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80/print> (дата звернення: 12.05.2020).
2. Global Innovation Index 2019. Winning with Global Innovation. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.pdf (дата звернення: 12.05.2020).
3. These Are the World's Most Innovative Countries URL: <https://www.bloomberg.com/europe> (дата звернення: 12.05.2020).
4. Global Talent Competitiveness Index 2020. URL: <https://gtcistudy.com/the-gtci-index/#gtcicountry-view> (дата звернення: 12.05.2020).